

DOI:10.5281/zenodo.6637613

CZU: 343.63:159.97:004.738.5

ASPECTE DE DREPT PENAL PRIVIND HĂRȚUIREA ÎN MEDIUL ONLINE

Petru VÎRLAN

doctorand, Școala Doctorală „Științe Juridice”,

Universitatea de Stat din Moldova

lector universitar, Facultatea de Drept, USM

*Director adjunct, Agenția de Administrare a
Instanțelor Judecătorești,*

ORCID ID: 0000-0001-9416-1427

Online harassment or so-called *cyberbullying* takes place through social networks, various online applications, chat rooms, where posts can be made public via computers, tablets or mobile phones, when a person or group of people is repeatedly degraded, criticized and ridiculed by another person or group of people, Internet users. Currently, online harassment is common because of the great advantage of anonymity. Moreover, cyber bullying is preferred because there is a wide range of witnesses who could pass on the humiliations to which the harassed person is subjected.

Keywords: cyberbullying; victim; cyberbully; Internet.

Actualitatea și importanța temei cuprinde o formă de hărțuire convențională unde pot exista și agresiuni fizice, în mediul online psihicul este cel vizat. Deseori sunt cercetate cazuri de sinucideri cauzate de hărțuirea din mediul online. Persoanele care sunt victimele cyber bullying-ului pot ajunge să își piardă sentimentul de încredere și siguranța, se confruntă cu senzația de rușine care duce la stări de anxietate și depresie. Pentru că tehnologia a escaladat în viețile oamenilor pe neașteptate, totuși generațiile tinere sunt adesea vizate în ambele tabere. În ceea ce îi privește pe adulți, hărțuirea online este adresată în special femeilor, în special sub formă de șantaj.

În teorie, în mediul online sunt recunoscute anumite autorități responsabile cu securitatea site-urilor și a datelor personale. Totuși, de multe ori, aceste politici de confidențialitate sunt încălcate și este indicat ca problema să fie relatată la cel mai apropiat centru de autoritate penală. Hărțuirea, indiferent de mediul în care se desfășoară este considerată infracțiune și se pedepsește ca atare, mai ales dacă este vorba despre șantaj, iar victima este privată de sentimentul de siguranță și libertate.

Termenul de hărțuire cibernetică numit și *cyberbullying* nici măcar nu a existat cu un deceniu în urmă, însă problema a devenit astăzi una des întâlnită și discutată. Specialistul Canadian în educație, Bill Belsey, a fost cel care a lansat

acest termen, definindu-l astfel: „Utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale pentru a sprijini un comportament deliberat, repetat și ostil care presupune diferite forme ale abuzului psihologic comis prin acte de hărțuire, transmise prin tehnologiile de informare și comunicare” [2].

Codul Penal prevede articole speciale de lege atât pentru amenințări (art. 206), șantaj (art.207), cât și hărțuirea în art.209 din Codul Penal. În centrele autorizate se acordă ajutor și indicații cu privire la ce trebuie să conțină o astfel de plângere.

În Codul Penal, art.72 prevede ca „(1) Orice persoană are dreptul la respectarea demnității sale. (2) Este interzisă orice atingere adusă onoarei și reputației unei persoane fără consimțământul acesteia”.

Pentru ca hărțuirea online sau cyber bullying-ul are adesea repercusiuni ce se identifică prin șantaj, fapta se pedepsește conform prevederilor în vigoare prezente în Codul Penal. Mai precis este vorba despre acele amenințări care au drept scop dobândirea unui folos material sau de altă natură în schimbul nedifuzării unor imagini sau filme personale compromițătoare.

Tot din această categorie se încadrează și apelurile telefonice care prin frecvență sau conținut cauzează frica și nesiguranța. În funcție de gravitatea faptelor se stabilește în instanță metoda de rezolvare, dar și daunele pe care le suportă agresorul.

Hărțuirea poate avea multe forme, totuși, cele din mediul cibernetic au o frecvență ridicată în ultimul timp și trebuie de menționat că se consideră infracțiuni și se pedepsesc conform Codului Penal aflat în vigoare pentru fiecare stat.

Cu toate că se aseamănă cu hărțuirea tradițională, cyberbullying-ul poate avea o gravitate mai mare asupra victimei din cauza faptului că agresorul se află sub protecția anonimatului, săvârșind acțiuni pe care, în viața reală, nu le-ar fi comis. Astfel, victima devine mai ușor de exploatat, informațiile postate în mediul online persistând suficient de mult timp încât să își atingă scopul. Agresiunea cibernetică periclitează viața personală a victimei, în toate mediile în care aceasta se manifestă. Agresorul subestimează uneori efectele acțiunilor sale, considerând totul o simplă distracție sau joacă, totuși, pentru victimă, în unele cazuri, repercusiunile se pot dovedi chiar fatale.

În Republica Moldova, a fost creat Institutul de Drept Cibernetic (IDC), format dintr-o echipă de profesioniști în materie de drepturi și libertăți umane, criminologie, advocacy, IT, securitate, psihologie ș.a. La acest institut putem beneficia de asistență juridică necesară în prevenirea cazurilor de hărțuire, înșelăciune, tâlhărie, manipulare, violență și amenințare online, în identificarea

agresorului și tragerea acestuia la răspundere.

Conform statisticilor, peste un milion de persoane pe zi și zeci, poate chiar sute de persoane pe secundă cad victime ale infracțiunilor în mediul cibernetic. Majoritatea dintre acestea se află într-o situație de o deosebită vulnerabilitate și nu sunt suficient de informate și de protejate față de criminalitatea dark net. Victimele acestor atacuri, aparent „inofensive”, au nevoie de ajutor personalizat pentru a înțelege mijloacele electronice de combatere a infracțiunilor pe internet, dar mai ales pentru a-și recăpăta echilibrul. Scopul hărțuitorului online este de a distruge moral și spiritual, de a zăpăci victima și a o menține în întunericul nesiguranței. În contextul vicierii masive a rețelei informatice mondiale, crearea IDC era mai mult decât necesară.

Hărțuirea, amenințarea, șantajul, incitarea la ură și alte anomalii în mediul online fac parte din viața reală și cad sub incidența Codului Penal. Acestea sunt acțiuni condamnabile, inumane și se pedepsesc, iar agresorul/infractorul riscă pedepse aspre, inclusiv privarea de libertate. Iată câteva dintre aceste crime, care nu trebuie tolerate în niciun caz:

• **Furtul de identitate**, extrem de periculos, mai ales prin utilizarea ulterioară a identității însușite pe nedrept în varii scopuri murdare. Clonarea identității e pedepsită de legea penală în multe țări din lume. Cu părere de rău, nu și în Republica Moldova. Deși, în cazul furtului de identitate, cadrul normativ național nu prevede deocamdată tragerea la răspundere penală, nu înseamnă că nu există o soluție pentru a remedia situația. Dacă furtul s-a produs pe o platformă de socializare sau domeniu de email, suntem în drept să ne adresăm celui prestator de servicii, cum ar fi Facebook, Google sau Yahoo, solicitând adresa IP a utilizatorului care a creat profilul fals sau adresa electronică falsă. E dreptul nostru de a cere ca acel profil sau email să fie blocat. Ulterior ne putem adresa Centrului Național pentru Protecția Datelor Personale în vederea inițierii unei investigații sau depune un denunț la organele procuraturii.

• **Cyberbullying-ul** sau hărțuirea online realizată prin intermediul dispozitive mobile sau computerului, un fenomen foarte neplăcut pentru că poate fi public și te poate afecta tot timpul, chiar și atunci când ești acasă. Deseori agresorul de printre într-o bulă din care începi să crezi că nu mai ai scăpare, pentru că îți trimite mesaje răutăcioase și cu caracter injurios, îți lezează demnitatea, răspândește zvonuri, expediază altor persoane foto și/sau video-uri cu tine pentru a te face să te simți stânjenit și a-și știrbi din respect și reputație. Potrivit unui studiu publicat de Bitdefender, una dintre cele mai cunoscute companii în domeniul securității cibernetică, 80% dintre tinerii cu vârsta mai mică de 18 ani au fost victimele cyberbullyingului. Și în acest caz, legislația

noastră încă nu prevede un cadru legal special pentru faptele care ar intra sub incidența cyberbullyingului. Cu toate acestea, hărțuirea, indiferent de mediul în care se desfășoară, este considerată infracțiune și se pedepsește ca atare, mai ales dacă este vorba despre șantaj, iar victima este privată de sentimentul de siguranță și libertate. În Republica Moldova există portalul <https://siguronline.md/>, care își propune să protejeze copiii împotriva bullying-ului, iar maturii se pot adresa IDC pentru ajutor.

• **Art. 189 CP. Șantajul:** „Șantajul, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului, posesorului sau deținătorului ori dreptul asupra acestora sau de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violență persoana, rudele sau apropiații acesteia, cu răspândirea unor știri defăimătoare despre ele, cu deteriorarea sau cu distrugerea bunurilor proprietarului, posesorului, deținătorului ori cu răpirea proprietarului, posesorului, deținătorului, a rudelor sau a apropiaților acestora, se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani.

• **Art. 155 CP. Amenințarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății:** „Amenințarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări, se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 3 ani”.

• **Art. 175¹ CP. Ademenirea minorului în scopuri sexuale:** „Propunerea, convingerea, manipularea, amenințarea, promisiunea de a oferi avantaje sub orice formă, efectuate inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice, în vederea stabilirii unei întâlniri cu un minor, cu scopul săvârșirii împotriva acestuia a oricărei infracțiuni privind viața sexuală, dacă aceste acțiuni au fost urmate de fapte materiale care conduc la o astfel de întâlnire, se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 6 ani.

Când agresiunea se întâmplă în mediul online, apar câteva elemente distinctive:

- în timp ce unele agresiuni sunt destul de explicite, cum ar fi împingerea sau distrugerea bunurilor, se întâmplă ca hărțuirea cibernetică să fie mult mai dificil de detectat de către adulți.

- cei care sunt agresați se pot afla în situația în care să nu cunoască cine perpetuează acest comportament.

- informațiile pot fi partajate ușor și rapid, ceea ce face dificilă limitarea sau oprirea mesajelor negative.

- persoana agresivă nu vede răspunsul imediat al victimei sale, vătămarea

produsă și repercusiunile faptelor sale.

La rândul său, hărțuirea cibernetică este un fenomen complex, având mai multe forme de manifestare:

- Gossip – bârfa
- Harassment - hărțuire, sâcâială
- Cyber stalking - urmărire online
- Fake profiles - profiluri false
- Trickery - dezvăluire
- Fraping - sabotarea
- Sexting

Pe parcursul studiilor „siguranța online”, s-a constatat ca raportările online, și discuțiile cu tinerii, au permis identificarea unor situații îngrijorătoare în care copiii erau angajați în activități cu tentă sexuală, s-au confruntat cu spargeri de profiluri de pe paginile personale plasate în rețele de socializare și plasarea informației cu caracter jignitor, cu distribuirea materialelor cu caracter pornografic.

În Republica Moldova evoluția hărțuirii cibernetică este strâns corelată cu evoluția internetului. Cu toate acestea, la acel moment printre problemele reglementate de legile internetului nu erau prevăzute decât pornografia, protecția datelor cu caracter personal și servicii video pe internet, cyberbullying-ul fiind un fenomen slab dezvoltat, întrucât copiii utilizau computerul personal în special pentru a se juca, tinerii pentru a învăța să programeze, iar adulții pentru a se informa și a comunica oficial.

Ca urmare, consecințele manifestării cyberbullying-ului pot fi încadrate în 3 categorii:

- *Efecte la nivel social*: diminuarea dorinței de a comunica și socializa, atât în mediul online, cât și în viața reală, motiv pentru care unele victime pot alege să se izoleze de societate.

- *Efecte la nivel emoțional*: comportament agresiv sau depresie, cauzate de reacțiile celor din jur la postările agresorului cu privire la victima - frica și anxietate, determinate de impresia victimei că este urmărită permanent de agresor.

- *Efecte la nivel fizic*: rănirea fizică, sinuciderea - în anumite cazuri extreme.

Actualmente cu regret, Codul penal al Republicii Moldova [8] nu prevede în particular o componentă de infracțiune, cum ar fi hărțuirea (cum ar fi în legislația penală a României). În cazul reglementărilor CP RM, s-ar putea apela la infracțiuni incidente, cum ar fi: șantaj (art.189 CP); încălcarea inviolabilității vieții personale (art. 177 CP) amenințarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității

corporale sau a sănătății, hărțuirea sexuală (art. 173 CP), de asemenea și a Codului contravențional la art. 70 (Calomnia) [8]

În context menționăm și prevederile art.43 Cod civil [6] care stabilesc că orice persoană are dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației profesionale. Astfel, aceasta este în drept să ceară dezmințirea informației ce îi lezează onoarea, demnitatea profesională, dacă cel care a răspândit-o nu dovedește că ea corespunde realității. Odată cu înaintarea acțiunii civile, persoana poate solicita: ștergerea informației care este denigrantă, inclusiv recuperarea daunelor materiale și morale pe care le-a suferit. De asemenea, Legea cu privire la libertatea de exprimare [5], care prevede în mod expres procedurile privind examinarea cauzelor de defăimare și, respectiv, a cauzelor cu privire la apărarea vieții private și de familie.

Inexistența unei norme speciale ce ar incrimina fapta de hărțuire cibernetică [1, 8] sau existența unor prevederi care să stabilească sancțiuni nesemnificative *acordă făptuitorului încrederea privind comportamentul ilegal abordat*. Lipsa de acțiune în cazul manifestării acestui tip de fenomen poate atrage după sine creșterea numărului celor care doresc să facă rău sub protecția anonimatului oferit de internet.

În cele din urmă, subliniem că caracteristicile și condițiile legate de schimbările de putere și de decăderile comportamentale și etice din spațiul cibernetic sugerează o obligație a adulților și a instituțiilor publice, care influențează viața tinerilor, să lucreze pentru o mai bună supraveghere și atenție la acțiunile din online ale adolescenților. Agresiunea cibernetică este adesea o prelungire a agresiunii din lumea reală. Hărțuirea cibernetică fiind una dintre cele mai semnificative probleme care poate apărea în mediul virtual, de aceea este foarte important ca tinerii și părinții să cunoască strategiile elementare de prevenire a hărțuirii cibernetice, precum: autoeducare, configurarea setărilor de confidențialitate, ignorarea și ștergerea mesajelor de la persoane necunoscute, limitarea, în mod corespunzător, a ceea ce tinerii postează online.

Ceia ce ține de pandemie, carantină și trecerea la o formă mixtă de învățare au generat acțiuni agresive împotriva unor elevi și în mediul online. Violență în mediul online – cyberbullying-ul este postarea în public a mesajelor, pozelor sau a filmulețelor denigratoare la adresa cuiva. Cyberbullying-ul este mai răspândit, în principal, în școlile din mediul urban din Moldova, în rândul băieților și al elevilor din clasele liceale. Un studiu recent al UNICEF arată că aproximativ 87% dintre elevii claselor 6-12 sunt afectați de acest fenomen, fie că au fost victime, martori sau agresori.

În Republica Moldova, nu avem un cadru legal fix în acest sens despre

cyberstalking, mai mult decât ceea ce am prezentat mai sus.

Însă în Statele Unite, întrebarea care se pune destul de des este: „Cyberbullying” ori „cyberstalking”?

Distincția principală este cea de vârstă, dacă sunt implicați adulți, actul este denumit de obicei cyberstalking, în timp ce în rândul copiilor este denumit de obicei cyberbullying. Cu toate acestea, această distincție este una din semantică, iar multe legi tratează agresiunea și urmărirea la fel ca aceeași problemă.

În schimb, în Polonia, cyberstalking-ul este ilegal din 2011, potrivit articolului 190 lit. a) din Codul Penal polonez,

1. *Oricine face o amenințare împotriva altei persoane pentru a comite o infracțiune în detrimentul persoanei respective sau în detrimentul rudelor sale și, dacă amenințarea provoacă în persoana amenințată o teamă justificată, va fi supusă unei amenzi, pedeapsă a restricționării libertății sau a pedepsei privării de libertate de până la 2 ani.*

2. *Aceeași pedeapsă se aplică celor care simulează o altă persoană, își utilizează imaginea sau alte date cu caracter personal pentru a face un prejudiciu material sau personal.*

3. *Dacă consecința faptei descrise la 1 sau 2 este o încercare de sinucidere, făptuitorul va fi supus pedepsei privării de libertate de până la 10 ani.*

4. *Urmărirea infracțiunii descrise la 1 sau 2 se face la plângerea prealabilă a victimei.*

Iarăși în Franța, hărțuirea cibernetică se pedepsește prin lege, la fel ca hărțuirea clasică. Articolul 222-332 din Codul penal al legislației franceze prevede că „faptul de a hărțui pe alții prin acte repetate având ca obiect sau efect o degradare a condițiilor de muncă susceptibile să le aducă atingere drepturilor și demnității lor, o modificare a sănătății fizice sau mentale sau compromiterea viitorului profesional, este pedepsit cu doi ani de închisoare și o amendă de 30.000 EUR”.

Recomandări pentru a diminua cyberstalking:

1. Fii precaut, securizează-ți profilurile pe rețele sociale înainte de a da „accept” unui necunoscut, asigură-te că e vorba de o persoană onestă: vezi lista de prieteni comuni, postările, fotografiile etc. Din când în când mai trage cu ochiul în lista de prieteni deja acceptați, s-ar putea să ai surprize! Curățenia, chiar și pe online, niciodată nu strică.

2. Nu posta informații de ordin personal (adresă de domiciliu, email, număr de telefon, ș.a.) și nu le împărtăși cu oameni necunoscuți. Ai grijă și ce tip de poze postezi sau distribui!

3. Inventează parole cât mai complicate și greu de ghicit, păstrează-le doar pentru tine!

4. Nu răspunde mesajelor de amenințare ale hărțuitorului! Un răspuns din partea ta i-ar putea da apă la moară și atunci schimbul de replici ar putea dura la infinit, iar moralul tău ar fi la pământ. Nu răspunde nici comentariilor jignitoare, nu acționa cu ură! Ura naște ură! Alege calea inteligentă de „atac”!

5. Blochează-i pe cei care îndrăznesc să te hărțuiască, denunță conturile false și comentariile denigratoare prin apăsarea butonului „report”!

6. Adună probe! Nu șterge nimic! Strânge dovezi (screenshot-uri la mesaje, discuții, înregistrări, martori, header-urile din inboxul adresei electronice etc.) pentru a putea ulterior iniția o anchetă și trage la răspundere agresorul. În era tehnologiilor informaționale ultrasofisticate, orice este criptat, poate fi și decriptat. Cine crede inversul, se înșală amarnic!

7. Mergi la IDC! Dacă teama se intensifică iar situația iese de sub control, e timpul să anunți autoritățile. În cazul unei amenințări cu moartea sau răfuială fizică, trebuie să formulezi o plângere penală și să fii sigur că hărțuitorul, care nu este decât un laș ce se ascunde în spatele tastaturii, va fi identificat și-și va ispăși pedeapsa.

8. Caută sprijin! Discută cu cei apropiați! Nu permite ca starea ta de siguranță, libertatea, identitatea și demnitatea să-ți fie compromise.

9. Există deja multe condamnări pentru astfel de fapte, inclusiv în Republica Moldova! Așadar, curaj! Luptă pentru libertatea ta! Fii stăpânul vieții tale! Nimeni nu are dreptul să pună stăpânire asupra ta, să te manipuleze, să-ți controleze viața și să-ți bage frica în oase.

10. Reține: Nimeni nu poate face rău altuia fără să plătească!

11. Postează mai puțin sau măcar, mai atent, știm că vrei să vadă toată lumea ce bine te distrezi la mare, sau cu prietenii acasă la vreunul dintre voi dar e mai bine că informațiile privind locația ta să nu fie accesibile oricui și oricând. De aceea, poți omite locația din postările tale sau cel puțin poți aștepta să pui pe instagram restaurantul la care ai fost după ce pleci de acolo.

Pentru a evita careva lacune în legislația noastră ar fi un exemplu, la pornografia non-consensuală, care e un tip de violență domestică petrecută în mediul online dar care face obiectul unei propuneri legislative separate, care dorește incriminarea faptei. Eu am propus că această faptă, pornografia non-consensuală, și anume, distribuția de imagini care înfățișează o persoană în ipostaze intime, să fie fără acceptul acesteia, fără consimțământul acesteia, să fie incriminată, să devină infracțiune și inclusă în Codul Penal. Inițiativa această reglementează, iată, o formă de violență domestică în mediul online, dar care e de

natură penală sau ar putea să fie de natură penală. Deci, avem nevoie de această incluziune sau includere a violenței online în definiția violenței domestice. Asta nu înseamnă, în schimb, că nu putem reglementa fapte de natură penală care să ia în calcul violență online.

Totodată, educația juridică în școli și informarea părinților asupra consecințelor negative ale acestor fenomene pot fi metode foarte utile care pot contribui la diminuarea sau chiar dispariția acestor fenomene. Odată ce copilul conștientizează eventualele pedepse care îi pot fi aplicate și efectele comportamentului său neadecvat, acesta poate fi mult mai conștient de propriile acțiuni.

În ceea ce-i privește pe părinți, nu toți părinții știu potențialele efecte negative ale activităților online, cu atât mai puțin despre cyberstalking, de aceea ar fi ideal să fie informați de cadrele didactice, în special pe cei mai în vârstă, despre efectele negative pe care activitatea online le poate avea asupra copiilor lor.

Aceste comportamente trebuie identificate din timp și trebuie să apelezi la autorități ori de câte ori te afli în fața unui „derapaj”.

Internetul este supus aceluiași reguli și legi ca și viața reală. Defăimarea sau insultarea cuiva online este un lucru rău și poate fi pedepsită. Pentru că a posta un comentariu jignitor a necesitat doar câteva click-uri, unii pot să nu conștientizeze gravitatea situației pe care o va genera gestul lor.

Cyberstalkingul, alături de bullying și cyberbullying, este un fenomen care, din nefericire, se va extinde ca proporții din cauza accesului tot mai mare la internet și la rețele de socializare. Legislația de peste tot mai are mult până va prinde din urmă realitatea actuală, deci până atunci depinde de fiecare din noi să facem internetul un loc mai sigur.

Referințe:

1. DOBRE, I.-L., ENACHESCU, E. Cyber bullying - o problema majora favorizata de un cadru legislativ deficitar. [Accesat: 20.11.2021] Disponibil: <https://cig.ase.ro/wp-content/uploads/2016/06/7-Dobre.pdf>

2. AUNE, N. M. Cyberbullying. The Graduate School University of Wisconsin-Stout. [Accesat: 20.11.2021] Disponibil: <https://www2.uwstout.edu/content/lib/thesis/2009/2009aunen.pdf>

3. Studiul privind siguranța copiilor în mediu online, Republica Moldova, editia II, anul 2014. [Accesat: 20.11.2021] Disponibil: https://lastrada.md/files/resources/3/Studiu_siguranta_online_.pdf

4. VEVERA, A.V., ALBESCU, A.R. Hărțuirea cibernetică. București: Institutul

National de Cercetare-Dezvoltare in Informatica – ICI. [Accesat: 20.11.2021]

Disponibil: [https://rria.ici.ro/wp-](https://rria.ici.ro/wp-content/uploads/2019/07/5_articol_Vevera_Albescu.pdf)

[content/uploads/2019/07/5_articol_Vevera_Albescu.pdf](https://rria.ici.ro/wp-content/uploads/2019/07/5_articol_Vevera_Albescu.pdf)

5. Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 117-118.

6. Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova (republicat) 2019, nr. 66-75.

7. Codul contravențional nr. 218 din 24.10.2018. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova (republicat) 2017, nr. 78-84.

8. Codul penal al Republicii Moldova nr.985 din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova (republicat) 2009, nr. 72-74.

